

Federația Română de Șah

Fondată în 1925

COMISIA DE ETICĂ ȘI DISCIPLINĂ **A FEDERAȚIEI ROMÂNE DE ȘAH**

Comisia de Etică și disciplină a Federației Române de Șah (în continuare denumită „COMISIA”), aflată în următoarea componență:

Președinte: Av. BOGDAN IONESCU

Membri: PANAINTE DANIEL

IOSIF MIHAI

BÂRZANU IULIAN

a pronunțat astăzi 04 ianuarie 2022 următoarea:

DECIZIE

În cazul **A.C.S. MINERVA BRĂILA vs. C.S. MICUL PRINT BRĂILA, PREDA IULIAN, ONCESCU VLAD-NORIN, JUGARU LUCIAN și SMĂRĂNDOIU ADRIAN.**

I. INTRODUCERE

COMISIA constată că i s-a transmis la data de 23 noiembrie 2021, via E-mail, o sesizare din partea A.C.S. MINERVA BRĂILA. În cuprinsul acesteia, în esență, petenta s-a plâns că la data de 20 noiembrie 2021, cu ocazia desfășurării meciului dintre C.S. MICUL PRINT BRĂILA și A.C.S. MINERVA BRĂILA (ca etapă a Campionatului național pe echipe, divizia „B” la șah), clubul gazdă și mai multe alte persoane au încălcat flagrant, printre altele, Codul de Etică al Federației Române de Șah.

Petenta a dezvoltat pe larg cele petrecute în sesizarea formulată, susținându-și acuzațiile cu planșe fotografice, înregistrare video și capturi de ecran (screenshot) a unor conversații din mediul virtual. De asemenea, petenta a oferit lămuriri suplimentare, atunci când COMISIA i-a solicitat acest lucru.

Sesizarea formulată (împreună cu probele acompaniatoare) au fost comunicate tuturor intimaților, în vederea respectării dreptului lor la apărare și a echitabilității procedurii pendinte (ca mijloc de realizare a justiției sportive). Tuturor intimaților le-a fost acordat un termen rezonabil pentru a-și putea pregăti apărarea și a transmite COMISIEI propriul punct de vedere vizavi de cele sesizate.

Dintre intimați, doar numitul JUGARU LUCIAN a transmis COMISIEI un punct de vedere, acompaniat de înscrisuri justificative.

Cu titlu prealabil, COMISIA constata că este competentă a se pronunța în cauză **strict** în ceea ce privește problematica pretensei încălcări de către intimați a Codului de Etică a Federației Române de Șah. Acest Cod de Etică se aplică, *inter alia*, tuturor participanților la competițiile omologate de Federația Română de Șah, iar astfel cum a fost indicat mai sus, meciul aici în discuție era o etapă a Campionatului național pe echipe, divizia „B” la șah. Potrivit aceluiași Cod de Etică, abaterile de la dispozițiile acestuia sunt soluționate de către Comisia de etică și disciplină.

În aceste coordonate, COMISIA se declară competentă *ratione materiae, ratione personae, ratione loci și ratione temporis* a emite o decizie în cazul de față.

Tot cu titlu prealabil, se constată că domnul MIHAILIUC FLAVIUS, cel de-al cincilea membru al COMISIEI, a declarat că se abține, datorită stării de incompatibilitate în care se găsește. Cererea de abținere a fost admisă, cu consecința retragerii domniei sale de la judecarea pricinii pendinte.

II. CONSIDERENTELE DECIZIEI

Etica, una dintre principalele ramuri ale filosofiei, se ocupă esențialmente cu cercetarea problemelor de ordin moral. Este incontestabil că orice formă de competiție (și cu atât mai mult cea sportivă) implică o rivalitate între participanți. Competitorii caută a obține victoria, urmăresc să-și înfrângă („distrugă”) adversarul, doresc să dovedească că sunt mai valoroși (decât ceilalți) în respectivă disciplină, aspiră spre câștigarea unor premii (patrimoniale) ori spre faimă și glorie.

Într-un atare context/mediu, *prima facie* egosit, egocentric, ostil, potrivnic, războinic chiar, mai este loc de etică, de filosofie și filosofare? Indubitabil, da! Presiunea societății moderne și noile provocări au afectat inevitabil și fenomenul sportiv. Etica sportivă caută să răspundă tuturor acestora, folosind vechiul concept filosofic („etica”) adaptat la un domeniu concret (cel sportiv), cu scopul de a oferi soluții practice unor probleme concrete intervenite în activitatea sportivă.

Astfel, etica (în generalitatea și complexitatea sa conceptuală) trebuie înțeleasă ca exercițiul de a face alegeri bazate pe principii ce țin de bine și rău, altfel spus un cod de conduită care ghidează comportamentul uman, un set de standarde care ne orientează purtarea în viața cotidiană.

Etica sportivă, în esență, nu este altceva decât un concept pozitiv care ghidează comportamentul uman în sport. Este, cu alte cuvinte, acel cod de conduită care promovează și asigură un ansamblu de practici sportive sănătoase. În această dimensiune (corect percepută) etica sportivă nu reprezintă doar o simplă formă de comportament (ceva exteriorizat, material/fizic), ci constituie inclusiv un anume fel de a gândi (adică ceva psihic, spiritual).

Etica sportivă nu se rezumă la respectarea regulilor (elementare) ale respectivului sport, *exempli gratia* (în cazul șahului): mutarea fiecărei figuri doar după o anumită geometrie foarte clar prestabilită, regula *en passant*, transformarea, situația patului, a șahului etern ș.a.m.d. Este infinit mai mult decât atât. Etica sportivă include/presupune: credibilitate, respect, responsabilitate, echitabilitate, corectitudine, grijă, spirit/educație civică, cooperare, grațitudine, onoare și modestie.

Potrivit Recomandării Nr. R (92) 14 REV a Consiliului Europei (Comitetului Miniștrilor către statele membre privind Codul de Etică Sportivă Revizuit), după ce inițial se subliniază scopurile urmărite:

„Principiul de bază al Codului de Etică Sportivă este că considerațiile etice care conduc la fair-play sunt elemente integrate, ci nu opționale, ale tuturor activităților sportive, politicilor și managementului sportiv și se aplică tuturor nivelurilor de abilități și angajamente, inclusiv celor recreative, precum și sportului competițional.

Codul oferă un cadru etic solid pentru combaterea presiunilor din societatea modernă, care par să submineze bazele tradiționale ale sportului - fundații construite pe fair-play și sportivitate și pe mișcarea de voluntariat.” → ne este oferită mai departe următoarea definiție:

„Fair-play-ul este definit ca mult mai mult decât a juca potrivit regulilor. Încorporează conceptele de prietenie, respect pentru ceilalți și a juca întotdeauna în spiritul corect. Fair-play-ul este definit ca un mod de a gândi, nu doar ca un mod de a se comporta. Încorporează aspecte legate de eliminarea trișării, gamesmanship-ului, dopajului, violenței (atât fizice și verbale), hărțuirii sexuale și abuzului copiilor, tinerilor și femeilor, exploatării, șanselor inegale, comercializării excesive și corupției.

Fair-play-ul este un concept pozitiv. Sportul este o activitate socială și culturală care, practică corect, îmbogățește societatea și prietenia dintre națiuni. Sportul este de asemenea recunoscut ca o activitate individuală care, jucată corect, oferă oportunitatea de autocunoaștere, autoexprimare și împlinire; realizări personale, dobândirea de deprinderi și demonstrarea de

abilități; interacțiune socială, bucurie, sănătate și bunăstare. Sportul promovează implicarea și responsabilitatea în societate prin gama largă de cluburi și lideri care lucrează voluntar. În plus, implicarea responsabilă în anumite activități poate ajuta la promovarea sensibilității față de mediu."

Codul de Etică al Federației Române de Șah este în consonanță cu toate aceste principii, standarde și bune practici. Astfel, într-o enumerare nelimitativă, la art. 2 al acestuia sunt considerate ca încălcări ale Codului, printre altele: nerespectarea regulilor de comportament în societate ori a celor de etichetă șahistă, formularea de amenințări la adresa competitorilor, comiterea de acte de violență (nu se distinge tipul violenței - *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*), proferarea de acuzații nejustificate (de către jucători și/sau reprezentanți ai echipelor) către alți jucători, oficiali, sponsori, orice acuzație/contestație trebuind prezentată arbitrilor sau directorului tehnic al turneului (aplicațiune concretă a unui principiu de legislație universală -> nimănui nu-i este permis să-și facă singur dreptate), lezarea sau discreditarea reputației Federației Române de Șah, a evenimentelor organizate de aceasta, a organizatorilor, participanților sau sponsorilor.

Aplicând toate cele de mai sus în concretețea speței deduse judecății, COMISIA constată mai departe următoarele:

Cu ocazia meciului (ca etapă a Campionatului național pe echipe, divizia „B” la șah) dintre C.S. MICUL PRINȚ BRĂILA (în calitate de echipă gazdă) și A.C.S. MINERVA BRĂILA (în calitate de echipă oaspete), această din urmă echipă a fost întâmpinată la locația desfășurării meciului într-o manieră nemaîntâlnită.

În concret, astfel cum probele materiale (fotografii + înregistrare video) o atestă într-o manieră incontestabilă, pe o tablă de scris, sub consemnarea (cu cretă) a mențiunii: „Divizia B, C.S. Micul Prinț Brăila – Minerva (Galați) 90%”, au fost afișate mai multe mesaje (imprimare pe suport de hârtie, scrise cu majuscule și bolduite, fixate de tablă via unor pioni magnetici), mesaje dintre care amintim: **„NULITĂȚILOR” ; „AȚI PUS BRĂILA ÎN HARTĂ ȘI CU SMART AȚI FĂCUT BLAT ÎN HAITĂ” ; „MINERVA BRĂILA DEFINIȚIA RUȘINII” ; „V-AȚI ÎNTORS DE UNDE AȚI PLECAT, AȚI VENIT IAR LA FURAT” ; „CU GÎLEA AȚI FĂCUT BLAT, MIHAILIUC A INTERMEDIAT” ; „ZANFIR TRĂDĂTORUL, O FACE PE ANTRENORUL” ; „1/6 LA ULTIMUL TURNEU, TE-AI FĂCUT DE RÂS CU COPIII LA GREU, LOCUL TĂU ESTE LA MATINEU”.**

COMISIA nu are nevoie a face analize de text, topice, stilistice sau sintactice pentru a conchide că un astfel de comportament (ca cel mai sus expus) este absolut inacceptabil și de o gravitate extremă. Fapta vorbește aici de la sine (*ipso facto*). Reprobabilitatea ei este cu atât mai mare cu cât a implicat, vizat și afectat (inclusiv) persoane tinere, copii, a căror grad de

maturitate, sensibilitate și emotivitate psihică îi plasează (cu just temei) în categoria persoanelor vulnerabile. Ca persoană adultă, să te dedai la astfel de fapte, fără să-ți pese că poți afecta profund negativ un suflet inocent de copil, reflectă cel puțin o gravă perturbare a propriei busole morale, un derapaj etic dintre cele mai condamnabile, o denaturare, o pervertire a conceptelor de bine și rău (atât în viața sportivă, cât și în cea socială).

Urmează ca mai departe COMISIA să identifice persoana/persoanele responsabile de faptele mai sus descrise, gradul lor de vinovăție și sancțiunea corespunzătoare ce urmează să fie aplicată. Astfel, din întreg materialul probator ce i-a fost prezentat, COMISIA va găsi responsabil pentru **încălcarea art. 2 lit. d), f), h), i) și j) din Codul de Etică** pe C.S. MICUL PRINT BRĂILA, pe președintele și (cumulativ) jucătorul acestui club, domnul PREDA IULIAN, în fine pe jucătorul (aceluiași club) ONCESCU VLAD-NORIN.

Astfel, inclusiv logica absolută a lucrurilor nu poate conduce COMISIA la altă concluzie decât că cele aici petrecute reprezintă rodul unor ample pregătiri și premeditări, realizate de către clubul gazdă C.S. MICUL PRINT BRĂILA (prin reprezentanții săi legali și anumiți jucători). Incontestabil, nu avem aici o faptă spontană, neprevăzută, fortuită. Clubul gazdă a amenajat (din timp, în mod asumat și conștient) sala în care urma să se țină meciul de șah și în care urmau să fie primiți jucătorii echipei oaspete. Totul conduce spre o atare concluzie. De la formatul și maniera de concepere a mesajelor, la aranjarea/prezentarea acestora, la pregătirea garniturilor de șah, până la celelalte bannere ce au fost expuse în respectiva locație (atrăgându-ne atenția, în special, bannerul cu imaginea centrală a legendarului Bobby Fischer, banner purtând în partea superioară inscripția Micul Print Brăila, apoi sigla și adresa site-ului Federației Române de Șah, iar în josul acestuia numele și datele de contact ale domnului PREDA IULIAN).

Inclusiv în acest context, apărarea că mesajele aici incriminate au apărut pe neașteptate, brusc, fără știința C.S. MICUL PRINT BRĂILA și (implicit) a președintelui-jucător PREDA IULIAN, sunt lipsite de orice bază logică, factuală și legală, ducând realmente lucrurile în derizoriu și frivol. Dacă *in extremis/ad absurdum* ar fi fost o situație neprevăzută/nepremeditată, atunci nimic n-ar fi împiedicat pe președintele-jucător PREDA IULIAN să înlăture din timp (înainte de venirea echipei oaspete) acele mesaje atentatoare asupra celor mai fundamentale drepturi ale personalității (demnitatea umană, onoarea, reputația, imaginea, integritatea psihică).

Chiar dacă C.S. MICUL PRINT BRĂILA a dispus ulterior excluderea jucătorului ONCESCU VLAD-NORIN (din activitatea sportivă, pe o perioadă de 3 luni), pentru cele petrecute la acest meci pe echipe, prezenta COMISIE nu va

da evocatei excluderi efectul urmărit/dorit de către C.S. MICUL PRINTȚ BRĂILA (prin președintele-jucător PREDA IULIAN).

Numitul ONCESCU VLAD-NORIN nu poate fi găsit (formal) unicul vinovat de cele petrecute, doar pentru ca toți ceilalți să fie (auto)socotiți inocenți. Chiar dacă jucătorul ONCESCU VLAD-NORIN, prin mesaje/postări făcute în mediul virtual și-a arogat (chiar cu mândrie, cu satisfacție, care poate fi înțeleasă, într-o anumită măsură, prin prisma unei imaturități și teribilism specifice vârstei) conceperea mesajelor în discuție, nimic nu justifică (dimpotrivă, agravează/învinovățește sporit) atitudinea C.S. MICUL PRINTȚ BRĂILA (prin președintele-jucător PREDA IULIAN), care a primit echipa oaspete în locația cu respectivele mesaje expuse/afișate ostentativ, care nu s-a dezis (atunci, pe loc, imediat) de aceste mesaje, care nu și-a cerut (atunci, pe loc, imediat) scuzele de rigoare de la căpitanul și jucătorii echipei oaspete, care nu a înlăturat/distrus (atunci, pe loc, imediat) respectivele mesaje, menținându-le în continuare spre a fi vizualizate și perpetuând astfel o stare de mare tensiune și disconfort psihic și emoțional.

Dacă etica (conform concepției kantiene) se fondează în jurul răspunsului la întrebarea „ce trebuie să fac?”, cu certitudine orice persoană onestă, de bună-credință (un *bonus pater familias*) va răspunde că NU trebuie să fac ceea ce (alții) au făcut în prezenta cauză. Însăși motto-ul Federației Internaționale de Șah (care consacră, în realitate, un principiu etic fundamental), acel „*Gens una sumus*” (suntem o singură familie/suntem o singură persoană) a fost încălcat flagrant în cazul de față.

În lumina celor de mai sus, raportat la modalitatea concretă în care au acționat cei responsabili, la participația și implicarea fiecăruia, la poziția/funcția ocupată și la circumstanțele individuale ale fiecăruia, la posibilitatea de a preveni și/sau minimiza impactul faptelor ilicite, la gravitatea acestor fapte și la importanța valorilor lezate, COMISIA va face aplicarea art. 3 lit. a) din Codul de Etică, în sensul în care va dispune sancționarea C.S. MICUL PRINTȚ BRĂILA cu suspendarea temporară din activitatea competițională (timp de 18 luni), iar în temeiul art. 3 lit. b) va dispune, în cazul sportivului PREDA IULIAN, suspendarea temporară din activitatea competițională internă și internațională (timp de 18 luni), iar în cazul sportivului ONCESCU VLAD-NORIN, suspendarea temporară din activitatea competițională internă și internațională (timp de 12 luni).

În ceea ce privește sesizarea îndreptată împotriva domnului JUGARU LUCIAN (având calitatea de arbitru al meciului aici în discuție), COMISIA precizează, în prealabil, că situația domniei sale a fost analizată (și) de către Colegiul Central de Arbitri, din perspectiva pretensei încălcări a Regulamentului de Organizare și Funcționare a Serviciului de Arbitraj. Evident, prezenta

COMISIE va analiza aici și acum conduita domnului JUGARU strict din perspectiva pretinsei încălcări a Codului de Etică.

COMISIA va ajunge la o soluție (esențialmente identică) cu cea pronunțată de către Colegiul Central de Arbitri, anume de respingere a sesizării formulate împotriva domnului JUGARU LUCIAN. Din dovezile prezentate de către petenta A.C.S. MINERVA BRĂILA, nu rezultă cu forță probantă suficientă că domnul JUGARU LUCIAN ar fi participat în vreun fel la punerea în scenă a faptelor reprobabile anterior descrise. Dimpotrivă, din apărările formulate și dovezile prezentate, domnul JUGARU și-a justificat temeinic întârzierea la meci (urmare a neprimirii la timp a rezultatului testului rapid Covid-19), a făcut dovada că și-a anunțat (în prealabil) întârzierea, de asemenea în mod ferm și categoric, fără vreo intenție de tergiversare a deciziei ori de favorizare a echipei gazde, domnul JUGARU, respectând toate dispozițiile în vigoare, a dat pe loc meci pierdut (0-4, împotriva echipei gazde), pe considerentul că doi componenți ai C.S. MICUL PRINT BRĂILA nu îndeplineau condițiile de testare la noul coronavirus.

Astfel, prezenta COMISIA conchide că domnul JUGARU LUCIAN nu se face vinovat de încălcarea Codului de Etică al Federației Române de Șah, sens în care nu se va putea dispune legalmente sancționarea acestuia, conform solicitărilor petentei sau în orice altă manieră.

În fine, în privința numitului SMĂRĂNDIOIU ADRIAN, din dovezile prezentate de către petenta A.C.S. MINERVA BRĂILA, COMISIA consideră că nu rezultă cu forță probantă suficientă că domnia sa ar fi participat în vreun fel la punerea în scenă a faptelor reprobabile anterior descrise. Prezența fizică a domnului SMĂRĂNDIOIU (la locația de desfășurare a acestui meci de șah, într-o competiție în care era implicită și o echipa a cărei șef de secție este) nu poate reprezenta, *per se*, o încălcare a Codului de Etică.

Nicio dovadă (pertinentă/concludentă) nu atestă că domnul SMĂRĂNDIOIU ar fi implicat în conceperea și expunerea/afișarea mesajelor aflate în discuție. Nici dovadă (pertinentă/concludentă) nu atestă că domnul SMĂRĂNDIOIU ar fi intimidat, incitat și sprijinit cu ceva C.S. MICUL PRINT BRĂILA, iar pretinsa adresare: „ce faci, antrenorule?” → făcută față de un jucător al echipei oaspete nu poate reprezenta, în sine, o încălcare a eticii sportive.

Astfel, prezenta COMISIE conchide că domnul SMĂRĂNDIOIU ADRIAN nu se face vinovat de încălcarea Codului de Etică al Federației Române de Șah, sens în care nu se va putea dispune legalmente sancționarea acestuia, conform solicitărilor petentei sau în orice altă manieră.

În virtutea tuturor celor mai sus expuse, în **MAJORITATE** (odată ce domnul BÂRZANU IULIAN a propus sancționarea C.S. MICUL PRINT BRĂILA, a domnului PREDA IULIAN și a domnului ONCESCU VLAD-NORIN doar cu avertisment) **COMISIA hotărăște:**

III. DISPOZITIVUL

Admiterea în parte a sesizării A.C.S. MINERVA BRĂILA, în sensul:

- Sanționării structurii sportive afiliate C.S. MICUL PRINȚ BRĂILA, cu suspendarea temporară din activitatea competițională (timp de 18 luni).

- Sanționării sportivului PREDA IULIAN, cu suspendarea temporară din activitatea competițională internă și internațională (timp de 18 luni).

- Sanționării sportivului ONCESCU VLAD-NORIN, cu suspendarea temporară din activitatea competițională internă și internațională (timp de 12 luni).

- Respingerii sesizării față de numitul JUGARU LUCIAN.

- Respingerii sesizării față de numitul SMĂRĂNDOIU ADRIAN.

Prezenta decizie poate să fie atacată cu apel în termen de 10 zile, la Comisia federală de apel.

**PREȘEDINTELE COMISIEI
AV. BOGDAN IONESCU**

